

דחוף

21.4.09
ש.מ. 13174

לכבוד
הפרקליט הצבאי הראשי
תא"ל אביחי מנדלבלית
הפרקליטות הצבאית הראשית
הקריה, תל אביב
בדואר רשום ובפקס

שלום רב,

הנדון: הרג של מפגין בכפר בלעין מירי רימון גז בכינון ישיר
בהמשך למכתבי מיום 17.3.09, ש.מ. 13110

במכתבי שבסמך פניתי אליך על מנת שתורה לכוחות הביטחון לחדול מירי של רימוני גז בכינון ישיר, כולל ירי של רימוני גז בטווח מוגדל, לעבר מפגינים בגדה המערבית. במכתבי פירטתי את הסכנות הכרוכות בפרקטיקה זו, שהביאה כבר לפציעתם של עשרות אנשים, חלקם באורח קשה.

מכתבי אליך לא נענה והמצב בשטח נותר כשהיה. שוטרים וחיילים המשיכו לירות רימוני גז ישירות אל מפגינים בעשרות מקרים וברור היה כי הקרבן הבא הוא רק שאלה של זמן. ואכן, ביום שישי, 17.4.09, במהלך הפגנה בכפר בלעין, ירה חייל רימון גז בעל טווח מוגדל לעבר באסם איברהים אבו רחמה בן ה-30. פגיעת הרימון פערה חור בחזהו והביאה לדימום פנימי מסיבי שגרם למותו.

שני סרטי וידאו שצולמו במקום מוכיחים כי באסם אבו רחמה עמד בצידה המזרחי של הגדר כאשר נורה, במרחק של כשלושים מטר מן החיילים. הצילום מוכיח כי הוא לא יידה אבנים, לא פגע בגדר ולא סיכן את החיילים בכל דרך שהיא. למעשה, שניות לפני הירי הקטלני, נשמע אבו רחמה צועק בעברית לחיילים כי הם פגעו כבר במפגינה אותה חשב לישראלית (למעשה מדובר במפגינה צרפתית שנפצה באורח קל) ומפטייר בערבית כי רימון חלף בין רגליו. הסרטונים מצורפים למכתבי זה.

אתמול פרסם "הארץ" מפי גורמים באוגדת יו"ש "שמהתחקיר הראשוני שבוצע לאחר האירוע, נראה שאכן מדובר בירי בניגוד לנהלים." ואכן, ידוע כי הוראות הפתיחה באש מחייבות שכל ירי של רימון גז ממטול יתבצע בכינון עקיף, כאשר קנה הרובה מכוון כלפי מעלה, בזווית של שישים מעלות. באתר האינטרנט של CSI, החברה האמריקנית המייצרת את הרימונים מוגדלי הטווח, מצוין במפורש כי אין לירות אותם לעבר בני אדם כיוון שהם עלולים לגרום לפציעה או מוות.

אולם, החייל שירה והרג את באסם אבו רחמה לא נהג באופן חריג ותגובות אלה מעלות חשש כי המערכת תבחר לתלות את האשם רק בו, בטענה שפעל בניגוד להוראות, ותתנער בכך מאחריותה לירי הקטלני. כפי שכתבתי לך כבר במכתבי שבנדון, ירי בכינון ישיר של רימוני גז הפך זה מכבר לפרקטיקה מקובלת בגדה המערבית. בקישור הבא ניתן לצפות בצילומי וידאו מהחודשים האחרונים הממחישים זאת:

<http://blip.tv/file/1947566>

באתרי ההפגנות בבלעין ובניעלין נמצאים כל העת קצינים בדרגות אלוף משנה וסגן אלוף. בין אם קצינים אלה מעלימים עין מן ההפרה הגורפת של הוראות הפתיחה באש, ובין אם הם מורים במפורש לחיילים לפעול בניגוד לפקודות, הם נושאים באחריות לתוצאות הקטלניות של פרקטיקה זו. יתרה מזו, העובדה שחיילים יורים רימוני גז בכינון ישיר לעבר מפגינים ידועה מזה זמן גם לדרגים בכירים יותר בצבא, לפחות מאז שזו פורסמה בהרחבה בתקשורת בעקבות הפגיעה בטריסטן אנדרסון ב-13.3.09, שנפצע קשה בראשו כתוצאה מירי כזה. ככל שהיה באפשרותם להביא להפסקתו של ירי זה, הרי גם דרגים אלה נושאים באחריות פיקודית לירי הקטלני.

אפשר היה למנוע את מותו של באסם אבו רחמה לו היתה מערכת הביטחון פועלת בנחישות כדי להבהיר לחיילים ולשוטרים כי אסור להם לעשות שימוש באמצעים לפיזור הפגנות באופן שמסכן חיי אדם; לו היה הצבא חוקר כראוי וממצה את הדין עם חיילים שהפרו את ההוראות; לו היה מועבר לחיילים מסר שחייהם של אזרחים פלסטינים אינם הפקר.

אם לא תפעל מייד, אבדן חיים נוסף הוא שאלה של זמן. אני פונה אליך שוב על מנת שתורה על פתיחתה של חקירת מצ"ח לבחינת נסיבות מותו של באסם איברהים אבו רחמה וכי תבהיר מיידית לכוחות הביטחון את האיסור המוחלט על ירי רימוני גז בכינון ישיר על בני אדם. לתשובתך המהירה אודה.

בכבוד רב,

גיסיקה מונטל
מנכ"ל בצלם

עותקים:

היועץ המשפטי לממשלה, עו"ד מני מזוז, משרד המשפטים, ירושלים
הפרקליטה לעניינים מבצעיים, סיגל משעל-שחורי
אלוף גדי שמני, מפקד פיקוד מרכז, באמצעות פקס: 02-5305741
מנהל מח"ש, הרצל שבירו
מפקד מג"ב, ניצב אריה יצחקי
קצינת מדור זכויות אדם, דובר צה"ל, באמצעות פקס: 03-5693971